

*Crassorum in
resistorum his
scoria.*

*Cæcum me-
stinum cuius
modi.*

dam & lubrico humore interna sede imbuantur, atque ut Rhazes non ineptè dicebat, si cili-
uorum more inuitrentur instanneantur ue. At quum huiusmodi pleraque crassius etiam inte-
stinis sint communia, illa quoque recensenda nunc ueniunt. Ileum intestinum sub dextris renis
regione à quodam crasso intestino multis modis ipso gracili intestino ampliori excipitur, non
quidem ac si quis diceret exactè in crassi eius intestini initium, sed in ipsius propter initium la-
tus sinistrum. Hoc enim crassioris intestini initium instar globi cuiusdam præmagni extube-
rat, in sinistro suo latere duo obtinens orificia. ° unum quidem ileo intestino continuum, &
magis ab initio distans: ° alterum uerò humilius, & ipsi initio propinquius. Huic continuum
est in hominibus intestinum, quod *τυφλόν*, seu cæcum ueteribus dissectionum professori-
bus uocatum esse certissimò noui, non ignarus interm, quid hodie plerique de cæco intestino
commententur: decepti profectò, quod inter crassiora intestina id à Galeno alicubi recensetur,
neq; aliter quàm amplius quispiam saccus, ac ueluti alter quidam esset uentriculus, ab ipso cæce-
risq; qui illum sublequuti sunt Anatomicis describatur. quum tamen in homine id quod cæ-
cum appellandum duco, cæteris omnibus intestinis sit breuius, atque arctissima omnium inte-
stinorum parte multo angustius strictiusq; & crassiori lubrico in orbes conuolutum potius
quàm intestino simile: adeò ut cæcum uix intestinorum appendicis loco, ac proinde minus lon-
gè in crassorum intestinorum numero habendum esse uideatur. Atque hinc fit, ut Æsculapij
nostri, scilicet quando hanc gracilem portiunculam in homine cæci intestini loco me commo-
strare uident, Galeni descriptione nobis obstrepere, ac alij quidem ex saccosis illis cæcisq; Rabi-
nis contendant, amplum illud coli intestini initium saccum, aut ut ipsi loquuntur, orbem &
monoculum esse: alij uerò asserant, cæcum intestinum ob secandi imperitiā à nobis minime ob-
seruari. Neq; uerò in cathedra hæc boasse contenti sunt, quum non desint qui de cæco intesti-
no paradoxa conscribere, integrosq; libros, ut de duodeno intestino, commaculantes, magnum
operæ precium se fecisse gloriētur, si nō unum cum ueteribus Græcis in cæco orificium esse, sed
duo sibi proxima esse in mediū adferant. Quæ si uiderint, aut imaginari rectè fuerint, ea demum
sunt quæ in coli initio extuberantiō uisuntur, ac unū quidem foramen ilei intestini terminus est,
alterum uerò eius quod cæcum esse dico initium. Neq; est profectò cur minus credamus, gra-
cilem illam intestini portiunculam mesenterio nō annexam, sed sibi ipsi in orbes cōuolutam, &
fibrarum beneficio hærentem, in homine cæcum esse intestinum: quantum uis eam amplitudi-
nem usumq; Galenus ipsi tribuat, quæ huic minime adesse uisuntur, suas potius caudatas simias
hac appendice destitutas, quàm homines describens: quos tamen ueteres illi aggredientes, ap-
pendicem hunc intestini cæci nomine procul dubio donabant. Deinde Galeni descriptio cani
fortassis accommodari hic posset, cui cæcum intestinum multo quàm homini cōtigit amplius,
neque in illo, ut in homine, inane propemodum reperitur. Quin etiam ueras glires & sciuros
cæcum hoc intestinum adeò amplum nactos scimus, ut amplitudini ipsorum uentriculi facile
respondeat, hæcibusq; turgidū in sectione obseruetur: atq; hinc constat gracilem hunc appen-
dicem in homine cæcum esse, quum uidelicet ductu ac situ & forma pariter (sicet nō amplitudi-
ne) illorū animalū cæco intestino his congruat, unumq; (unde etiā cæcum primò dictū est) nan-
ciscatur orificiū. Insuper summus profectò Naturæ admirator Galenus, si hominis intestina un-
quā ita ut canū intuitus fuisset, hunc appendicē, & extuberā illud in homine coli initium, ileiq;
cum ipso unitatē, & coli formā, longè secus descripsisset. quippe si aliud homo cæcū nācisceret,
eum appendicē minime præterisset Galenus, quanq; ortu nō nihil in homine & cane uariet. nā
etiā si utriq; in dextro ileo collocet, hominis tamē cæcū ex sinistra magis coli initij sede q; dex-
tra, ut in canibus, ut & Galenus attestatur, principiū ducit. Porro si cū nōnullis, qui secāti mihi
astiterunt, in homine quidem ad eū usum quem Galenus ei tribuit, appendicē hunc à Natura
primū formari dicerem, & ob nimiam hominum ingluuiē ex ileo intestino à uentriculo conse-
ctum succum absq; eo ut is totus cæcum subintret protrudi, atq; hinc appendicē in nobis tanq;
in uilē & marcidū, aliter fortè q; in temperatis Galeni hominibus, pendere affirmarē, ad nuga-
cem illam tergiversationē deueniendū foret, qua alios tum fuisse homines fateremur, præcipue
quum amplum hoc coli intestini initium in homine cæci intestini usum abundè suppleat, & no-
tæ duntaxat gratia cæcum in homine haberi uideatur. In dextro itaq; ileo ad humiliorem re-
nis dextri sedem extuberans illud amplum & rotundum coli principiū habetur, quod hinc
sensim rectā ad iecur sursum contendit, iecorisque causæ parti nonnihil subternitur, ac bi-
lis uesiculam in homine contingit, cuius etiam contactu flauo colore hic intestinum quandoq;
tingitur, inde ex dextro latere secundum inferiorem uentriculi sedem in sinistrū fertur, uentri-
culi fundo attensum: haud tamen, ut alijs uisum est, eum conscendens: aut ut uulgò dicitur, uen-
triculi fundo superrequitās. Quum primum uerò ad sinistri uentriculi latus pertingit, super de-

*Crassi intesti-
ni ductus si-
tusq;.*

missiorem lienis partem anfractus quosdam leuiter
strum renem per ileum sinistrum decliue fertur, secu-
scendens. Hinc rursus ad sinistrum latus quasi ad
dixis propter suos clysteres, quos ad gracilia usque
cosq; cruciatus perpendi melius optarim) hic consti-
quo rectā deorsum ad podicem usque descendit, in
ro sub utero ossi sacro & coccygis instratum, huic in-
que pertinenti: & si par undique propemodum, p
apparet, sit amplitudo, figura tamen ductu que u
na subdiuiditur, ut quicquid à dextro ilio super d
cundum uentriculi fundum ad lienem properat, &
pubem fertur, ac alium anfractum supra internam
sis initium proripit, Latinis pariter ac Græcis colu-
ossi sacro ad anum usque pertinet, Græcis *ἀπὸ τοῦ
ctum*, & princeps. Colum enim in hominibus, al-
res est, uerum per uniuersum ipsius ductum superiū
ra utrinque quadam serie, uelut in medios globos o-
co minus conspicua sit, quo colon recto intestino
autem coli modo depressum extuberans que cernit
ca extruuntur: duplici: quarum, ut in gracilibus in-
branca ue magis & durior est, uerum colon utramq;
ctum obtinet: & quanto colon recto magis conte-
crassiores melius que enutritæ conspiciuntur. Inter-
cularibusque fibris, ipsedemq; frequentissimis solu-
no transuerfas quidem nanciscitur, sed & rectas quæ
secundum uniuersam intestini superficiem protensa
lon depressum esse diximus. Secundum enim eas
tur, & coli tunice ibidem sunt robustissimæ, admo-
to de Partium usu, de pluribus animalibus innue-
singulis constringitur, secundum longitudinem del-
cule & homini Galenus ascripsisset, nisi ipsius intesti-
carentibus respondere putasset. Porro exterior inte-
bitum rectis fibris admodum frequentibus passim
orbiculares fortiaur. Cæterum tertia crassorum
gracilium tunica tertia, à mesenterio ipsis uala porrigi-
ledi applantatur, in tertiam ipsorum tunicam dege-
triculi fundo attensa, priuatim in hominibus ab inf-
tunicam, quod hæc coli sedes eius membranae ben-
intestina mesenterij interuentu dorso colligari nouin-
næ & arteriæ, quas pauciores hæc quàm intestina g-
riæ ramis pendent. Colo quidem intestino toto p-
ferè renem pertinet, arteriæ uenæque, quemadmo-
to scilicet sursum seriatim conscendentes, ac parti ipsi
que intestinum ductæ, & ipsi quoque recto uenæ a-
porriguntur. Vna enim insignis uenæ a portæ r-
teria etiam ab illa principium ducens, quæ ab arter-
minalium exortu depromitur, secundum dictam co-
terio suffultæ, rectā protenduntur, ac in progressu
nis offerunt. Verum de uenis ac arterijs in mesenterij
uos autem crassiora hæc intestina cum gracilibus co-
doque humore intus oblinuntur: ac uti obesorum u-
copiosum intus adnatum exigunt. quemadmodum
id recto proximum est, & ipsi quoque recto, pingues-
stinum rectum musculos uoluntariæ feciūm exer-
quos quum in secundo libro persequutus sim, non
Sed admirabilis potius Naturæ industria hæc confide-
chinata est, nec quicquam nisi ad summum usum in i-